

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 28/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť K. H., P., zastúpeného advokátom Mgr. Ing. R. K., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 13 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Sžo 11/2012-69 z 18. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. H. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2013 doručená sťažnosť K. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 13 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Sžo 11/2012-69 z 18. apríla 2012 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že rozhodnutím riaditeľa Colného úradu M. sp. zn. R-13/2009-5334 z 20. januára 2009 bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru colníka z dôvodu, že tam uvedeným konaním zvlášť hrubým spôsobom porušil základné povinnosti colníka, čím porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Odvolanie sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bolo zamietnuté rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „colné riaditeľstvo“) sp. zn. 28995/2011-1214 z 23. septembra 2011 a napadnuté rozhodnutie bolo potvrdené. Na základe žaloby sťažovateľa Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) preskúmal zákonnosť rozhodnutia colného riaditeľstva a rozsudkom č. k. 7 S 105/2011-36 z 21. decembra 2011 jeho žalobu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa o veci rozhodoval najvyšší súd, ktorý rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou rozsudok krajského súdu potvrdil.

3. Sťažovateľ sa po opise už uvedeného sledu rozhodnutí správnych orgánov a súdov venoval zachovaniu dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu. V tejto súvislosti uviedol: *„Môj predchádzajúci právny zástupca JUDr. P. K. na otázku týkajúcu sa doručenia rozsudku najvyššieho súdu mi v liste zo dňa 27. februára 2013 uviedol, že predmetný rozsudok mu nebol doručený, teda ho neprevzal a ani neobdržal. Listom zo dňa 16. apríla 2013 som požiadal krajský súd o doručenie rozsudku najvyššieho súdu a oznámenie, z akého dôvodu mi nebolo dovtedy toto rozhodnutie doručené. Rozsudok najvyššieho súdu mi bol krajským súdom doručený 13. mája 2013.“*

4. V ďalších častiach sťažnosti sťažovateľ namieta nezákonnosť použitia informačno-technických prostriedkov proti jeho osobe a namieta najmä proces rozhodovania bývalého Špeciálneho súdu v Pezinku o žiadostiach na vydanie príkazov na použitie týchto prostriedkov. Nezákonnosť ním označených príkazov vidí sťažovateľ v tom, že neobsahujú

jeho meno a priezvisko ani iné označenie jeho osoby, vo vzťahu k nemu neuvádzajú ani len fiktívne odôvodnenie aspoň o nejakej trestnej činnosti a neobsahujú meno a priezvisko sudkyne pre prípravné konanie. V tomto smere sťažovateľ v podstatnom uviedol:

„Je nepochybné, že príkaz alebo súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov musel obsahovať konkrétne údaje o mojom konkrétnom podozrení z konkrétnej trestnej činnosti, pričom tieto zákonom stanovené údaje v mojom prípade jednoznačne, nepochybne, teda preukázateľne absentovali. Z uvedeného je zrejmé, že predmetný príkaz príslušného sudcu sa nevzťahoval na moju osobu. Nad rámec uvedeného si dovoľím poznamenať, že som dokonca ani v tzv. operatívnych podkladových materiáloch polície nebol žiadnym spôsobom spomenutý (a to už vôbec nie ako podozrivý!). Zdôrazňujem a podčiarkujem, že som sa nikdy nedopustil žiadneho trestného činu alebo iného zakázaného konania a že nikdy som nebol obvinený ani len vypočítavaný z dôvodu podozrenia z trestnej činnosti. Preto nemohol existovať žiaden legitímny dôvod na zásah do môjho súkromia použitím informačno-technických prostriedkov. Neexistovali žiadne dôkazy proti mojej osobe, ktoré by preukazovali, že žiadosť o súhlas alebo príkaz na tzv. priestorové odpočúvanie splňala požiadavky, ktoré sú na ňu zo zákona kladené.

O tejto skutočnosti sa ústavný súd môže jednoznačne presvedčiť pri skúmaní zákonnosti a prípustnosti vydaného príkazu na použitie informačno-technických prostriedkov.

Informácie získané použitím informačno-technického prostriedku, ktoré sa nevzťahujú na dôvody jeho použitia uvedeného v žiadosti - návrhu, sa nesmú použiť ako dôkaz v trestnom konaní.

Ďalej taktiež platí, že ak sa informačno-technický prostriedok použil v rozpore s týmto zákonom, čo v mojom prípade je preukázateľné, záznam získaný pri takom použití alebo akýkoľvek iný výsledok nezákonného použitia informačno-technického prostriedku nijaký štátny orgán ani iný orgán verejnej moci nesmie použiť ako dôkaz, ani uznať za dôkaz v trestnom ale ani v disciplinárnom konaní, ibaže proti osobe, ktorá záznam nezákonne vyhotovila alebo dala príkaz na jeho vyhotovenie.

V tejto súvislosti si dovoľujem poprosiť a zároveň požiadať ústavný súd, aby sa ako posledný vnútroštátny orgán ochrany práva sám (osobne) presvedčil o nezákonnosti vydaných príkazov na použitie informačno-technických prostriedkov, pretože dosiaľ žiadny

orgán ochrany práva (dozorujúce prokuratúry ale ani súdy) nielenže nebrali do úvahy moje námietky, ale priam ich do dnešného dňa ignorujú, ani sa len nevyjadrili, či moje námietky o nezákonnosti vydaných príkazov sú opodstatnené alebo nie.

Dovoľujem si uviesť, že administratívny spis neobsahoval žiadnu utajovanú prílohu, čo značí, že neobsahoval ani predmetné príkazy, z čoho je nad všetku pochybnosť zrejmé, že nielenže správne orgány, ale ani všeobecné súdy nemohli skúmať zákonnosť ich vydania, čo zároveň mi ani teoreticky neumožňovalo napadnúť ich nezákonnosť v správnom konaní.“

5. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že jeho označené základné práva podľa čl. 22 ods. 1 ústavy a čl. 13 listiny a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru boli porušené „... orgánmi verejnej správy a všeobecnými súdmi, ktoré použili v rozpore so zákonom ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní“. Ďalej žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý navrhuje zrušiť, vrátiť mu vec na ďalšie konanie a prikázať konať. Požaduje taktiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 € a náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 13 listiny nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou alebo iným spôsobom, s výnimkou prípadov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd najskôr skúmal, či je podaná včas, pretože od vyhlásenia rozsudku najvyššieho súdu do dňa podania sťažnosti uplynula doba viac než jedného roka. Pre účely overenia sťažovateľových tvrdení o tom, že napadnutý rozsudok jeho právnomu zástupcovi nebol doručený (bod 3 odôvodnenia), si ústavný súd vyžiadal spis krajského súdu vedený v správnej veci sťažovateľa. Z jeho obsahu vyplýva, že rozsudok najvyššieho súdu z 18. apríla 2012 bol krajskému súdu doručený v písomnom vyhotovení 6. júna 2013 a účastníkom konania bol následne expedovaný 8. júna 2013. Z doručky tvoriacej obsah spisu vyplýva, že JUDr. P. K. ako riadne splnomocnený advokát sťažovateľa prevzal predmetný rozsudok prostredníctvom splnomocnenca 13. júna 2012, a keďže v rovnaký deň rozsudok prevzal aj žalovaný správny orgán, v tento deň nadobudol právoplatnosť. Súčasťou spisu pritom nie je ani vypovedanie plnej moci zástupcom a ani jej odvolanie sťažovateľom ako účastníkom, preto ani ich prípadná existencia nebola voči súdu účinná (§ 28 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) a krajský súd postupoval správne, keď doručoval rozsudok splnomocnenému advokátovi sťažovateľa. Doručením rozsudku advokátovi prostredníctvom osoby, ktorú tento ako splnomocnenca poveril prijímaním zásielok, nastali účinky doručenia v súlade s § 48 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku.

9. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Z obsahu súdneho spisu krajského súdu nepochybne vyplýva, že rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť jeho riadnym doručením účastníkom konania 13. júna 2012. Tvrdenia sťažovateľa v sťažnosti neboli nijako objektivizované a preukázané, a preto z pohľadu ústavného súdu nemôžu spochybniť

záver, že rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 13. júna 2012. Ak potom sťažovateľ podal sťažnosť na poštovú prepravu 28. júna 2013, táto bola podaná preukázateľne po uplynutí dvojmesačnej zákonnej lehoty na jej podanie.

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (napr. I. ÚS 22/02), pričom ústavný súd rovnako vyslovil, že nedodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene podanej (IV. ÚS 28/02), a zároveň uviedol, že ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na jednu zo základných zásad práva, ktorou je *vigilantibus iuris*, teda bdelym patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva, vrátane zachovania lehoty na podanie sťažnosti pred ústavným súdom. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že sťažnosť sťažovateľa bola podaná oneskorene, a preto ju ústavný súd uznesením odmietol.

11. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa nezoberal.

12. Na margo petitu, ktorý formuloval sťažovateľ v sťažnosti, ústavný súd iba stručne dodáva, podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, označenie

právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, a označenie, proti komu sťažnosť smeruje. Keďže sťažovateľ za porušovateľa svojich práv označil iba najvyšší súd, neprichádzalo do úvahy, a to ani v prípade včasnosti podania sťažnosti, aby ústavný súd skúmal prípadné porušenie týchto práv ním bližšie neoznačenými „*orgánmi verejnej správy a všeobecnými súdmi*“, na ktoré poukazuje v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2014